

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2024-05-30

Ärendenummer
NV-02048-22

Naturvårdsverkets redogörelse till regeringen för bidrag ur viltvårdsfonden bidragsåren 2023 och 2024

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Genomförande av beredningsarbete bidragsår 2023 respektive 2024	1
2.1.	Beviljade bidrag för bidragsår 2023 respektive 2024	1
3.	Användning av bidrag under bidragsår 2023	3
3.1.	Jägarnas Riksförbund	3
3.2.	Studiefremjandet Riksförbundet	4
3.3.	Svenska ADB Klubben	4
3.4.	Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning	5
3.5.	Svenska Jägareförbundet – Nationell viltövervakning.....	5
3.6.	Svenska Jägareförbundet – Urban viltförvaltning	6
3.7.	Svenska Jägareförbundet – Utbildning viltkameror	6
3.8.	Svenska Jägareförbundet – Vinginsamling	6
3.9.	Svenska Stövarklubben.....	7
4.	Naturvårdsverkets bedömning av på vilket sätt bidragens ändamål har uppnåtts för bidragsår 2023	8
4.1.	Jägarnas Riksförbund	8
4.2.	Studiefremjandet Riksförbundet	9
4.3.	Svenska ADB Klubben	10
4.4.	Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning	11
4.5.	Svenska Jägareförbundet – Nationell viltförvaltning.....	12
4.6.	Svenska Jägareförbundet – Urban viltförvaltning	12
4.7.	Svenska Jägareförbundet – Utbildning viltkameror	13
4.8.	Svenska Jägareförbundet – Vinginsamling	14
4.9.	Svenska Stövarklubben.....	15
5.	Naturvårdsverkets bedömning av de samlade bidragens effekter för bidragsår 2023	16

1. Inledning

Enligt 13 § i förordningen (2021:12) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden¹ prövar Naturvårdsverket frågor om bidrag ur viltvårdsfonden till ideella organisationer. Ideella riksomfattande organisationer kan beviljas organisations- och verksamhetsbidrag för att utföra åtgärder som enligt 3 § i samma förordning, främjar viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen (1987:259)².

Enligt 21 § i aktuell förordning ska Naturvårdsverket senast den 31 maj varje år lämna en sammanfattande redogörelse till regeringen för vilka som fått bidrag, med vilka belopp, vad bidragen har använts till och en bedömning av på vilket sätt bidragens ändamål har uppnåtts, samt när det är möjligt, en bedömning av de samlade bidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen.³

Denna redogörelse omfattar;

- vilka organisationer som har fått bidrag och med vilka belopp för bidragsåren 2023 respektive 2024,
- vad bidragen har använts till under 2023,
- en bedömning av på vilket sätt bidragens ändamål har uppnåtts för bidragsåret 2023, samt
- en bedömning av de samlade bidragens effekter i förhållande till syftet med bidragen för bidragsåret 2023.

2. Genomförande av beredningsarbete bidragsår 2023 respektive 2024

Genomförandet av bidragsår 2023 har redovisats i *Naturvårdsverkets delrapport för bidrag ur viltvårdsfonden bidragsår 2023*⁴. Genomförandet av bidragsår 2024 har redovisats i *Naturvårdsverkets delrapport för bidrag ur viltvårdsfonden bidragsår 2024*⁵.

2.1. Beviljade bidrag för bidragsår 2023 respektive 2024

För bidragsår 2023 inkom totalt 14 ansökningar vilka sammantaget utgjorde ansökningar om cirka 27 miljoner kronor.

För bidragsår 2024 inkom totalt nio ansökningar vilka sammantaget utgjorde ansökningar om cirka 16,8 miljoner kronor.

I tabell 1 på sidan fyra i aktuell redogörelse framgår vilka organisationer som beviljats bidrag för bidragsår 2023 respektive 2024, vilken typ av bidrag och med vilket belopp, samt om det blivit medel över som ska återbetalas till viltvårdsfonden.

¹ [13 § förordningen \(2021:12\) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden](#)

² [Jaktlagen \(1987:259\)](#)

³ [21 § förordningen \(2021:12\) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden](#)

⁴ [Naturvårdsverkets delrapport för bidrag ur viltvårdsfonden bidragsår 2023](#)

⁵ [Naturvårdsverkets delrapport för bidrag ur viltvårdsfonden bidragsår 2024](#)

Tabell 1. Beviljade organisations- och verksamhetsbidrag ur viltvårdsfonden för 2023 respektive 2024. *Svenska Älghundklubben kommer inte att rekvirera beviljat verksamhetsbidrag.

Bidragsår	Organisation	Bidragstyp	Beviljade bidrag (kr)	Återbetalas viltvårdsfonden (kr)
2023	Jägarnas Riksförbund	Organisationsbidrag	9 300 000	
2023	Studieförbundet Riksförbundet	Verksamhetsbidrag	740 000	313 799
2023	Svenska ABD Klubben	Verksamhetsbidrag	500 000	
2023	Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning	Verksamhetsbidrag	764 000	84 649
2023	Svenska Jägareförbundet – Nationell viltövervakning	Verksamhetsbidrag	1 700 000	264 389
2023	Svenska Jägareförbundet – Urban viltförvaltning	Verksamhetsbidrag	591 000	
2023	Svenska Jägareförbundet – Utbildning viltkameror	Verksamhetsbidrag	402 000	38 168
2023	Svenska Jägareförbundet – Vinginsamling	Verksamhetsbidrag	1 637 000	921 624
2023	Svenska Stövarklubben	Verksamhetsbidrag	1 166 000	
SUMMA			16 800 000	1 622 629

2024	Jägarnas Riksförbund	Organisationsbidrag	8 860 000	
2024	Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning 2.0	Verksamhetsbidrag	793 172	
2024	Svenska Jägareförbundet – Nationell viltövervakning steg 2	Verksamhetsbidrag	1 362 040	
2024	Svenska Jägareförbundet – Skarvförvaltning	Verksamhetsbidrag	1 697 340	
2024	Svenska Jägareförbundet – Vidareutveckling av vinginsamling	Verksamhetsbidrag	1 358 200	
2024	Svenska Taxklubben	Verksamhetsbidrag	873 000	
*2024	Svenska Älghundklubben	Verksamhetsbidrag	300 000	
SUMMA			15 243 752	

3. Användning av bidrag under bidragsår 2023

För bidragsår 2023 beslutade Naturvårdsverket att lämna organisationsbidrag till Jägarnas Riksförbund, samt verksamhetsbidrag till Studieförbundet Riksförbundet, Svenska ADB Klubben, Svenska Jägareförbundet och Svenska Stövarklubben. Alla organisationer har redovisat i enlighet med 20 § förordningen om vissa bidrag ur viltvårdsfonden⁶ och bidragen har använts i enlighet med besluten.

Denna redogörelse bygger på den återrapportering som Naturvårdsverket erhållit från de organisationer som beviljats bidrag. Återrapporteringen är utformad för att synliggöra vilka resultat och effekter som bidragen skapat i enlighet med Naturvårdsverkets redovisning till regeringen, 21 § förordningen 2021:12.

En redogörelse för användningen av bidragen samt Naturvårdsverkets bedömning av på vilket sätt bidragets ändamål har uppnåtts och en bedömning av de samlade bidragens effekt i förhållande till syftet med bidragen för bidragsår 2023, lämnas till regeringen senast den 31 maj 2024.

Nedan följer en sammanfattande redogörelse av användningen av bidragen under 2023.

3.1. Jägarnas Riksförbund

Naturvårdsverket beslutade att lämna organisationsbidrag till Jägarnas Riksförbund med 9 300 000 kronor för bidragsår 2023. Bidraget skulle enligt beslutet finansiera bland annat nedan angivna aktiviteter. Enligt inkommen återrapportering har bidraget finansierat exempelvis:

1. *Information till medlemmar och allmänhet om bland annat juridik, ekologi och jakttider*
Sakkunniga vid organisationen besvarar frågor från medlemmar och allmänheten. Organisationen har under 2023 spenderat över 1 500 timmar åt rådgivning i frågor som rör jakt och vilt.
2. *Utbildning av förtroendevalda och företrädare i olika forum exempelvis viltförvaltningsdelegationer, älgförvaltningsgrupper och rovdjursrådet*
För att organisationens tjänstepersoner ska bidra till en framgångsrik viltförvaltning ställs höga krav på kompetens, vilken upprätthålls genom fortlöpande vidareutbildning och kompetenstillförelse.
3. *Satsning på att nya jägare, med fokus på kvinnor, ungdomar och nya jägargrupper, deltar vid jakt*
Organisationen har en tjänsteperson som verkar för att kvinnliga jägare involveras i jakt. Satsningen på ungdomar sker huvudsakligen genom lokala och regionala aktiviteter, bland annat anordnas flera ungdomsläger. Förbundets arbete med fokus på nya jägargrupper bedrivs på central, regional och lokal nivå. Totalt har organisationen erbjudit 150 jakt dagar till nyblivna jägare under 2023.
4. *Främja ökat övningskytte*
Organisationen verkar för ett övningskytte som skapar många tillfällen för befintliga jägare att utveckla sin skjutförmåga och nya jägare att lära sig bli bra skyttar. Satsningen på övningskytte märks främst genom att flera skjutbanor har närmat sig Jägarnas Riksförbund under 2023.

⁶ 20 § förordningen (2021:12) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden

5. *Sammanställning av besluts- och arbetsmaterial, besvara remisser och deltagande i myndighetsaktiviteter*
Organisationen är representerad i ett antal råd och samverkansgrupper hos olika myndigheter och har besvarat ett 20-tal remisser under 2023. Den händelse som särskilt präglade arbetet hos organisationen under 2023 var utbrottet av afrikansk svinpest i Sverige. Organisationens arbete rörande afrikansk svinpest har främst bestått i att inhämta, sammanställa och sprida information från ansvariga myndigheter.
6. *Utbildning av funktionärer för att attrahera nya jägare*
Arbetet med att attrahera nya jägare är prioriterat hos Jägarnas Riksförbund och består bland annat av utbildning och information till de som är i kontakt med nya jägare till exempel provledare för jägarexamen.
7. *Utbildning av organisationens konsulenter i jaktrelaterade ämnen*
Utbildning av organisationens sakkunniga är av stor vikt. Fortbildningen omfattar exempelvis ämnen som pedagogik, vapenteknik och skyttekunskaper, samt forskning inom jakt och viltvård.

3.2. Studiefremjandet Riksförbundet

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Studiefremjandet Riksförbundet med 740 000 kronor för bidragsår 2023. Dock har organisationen redovisat att de ska återbetala 313 799 kronor till viltvårdsfonden då inte hela bidraget nyttjades på grund av att vissa budgeterade kostnader blev lägre än beräknat.

Studiefremjandet Riksförbundet beviljades bidraget för 2023 i syfte att implementera det arbete som påbörjades under 2022. Under 2022 utvecklade Studiefremjandet Riksförbundet ett nationellt utbildningsprogram för organisationens ledare som håller utbildningen av den teoretiska delen av jägarexamensutbildningen och under 2023 implementerades detta. Bidraget har enligt åiterrapporteringen använts till att:

1. *Genomföra ett nationellt utbildningsprogram för ledare som ansvarar för jägarexamensutbildning via organisationen*
2. *Inventera, insamla och digitalisera utbildningsmaterial*
Inom ramen för projektet genomfördes även en inventering, insamling och digitalisering av tryckt utbildningsmaterial med syfte att tillgängliggöra underlaget för personal och ledare i jägarskolan.

Verksamheten har genomförts i samarbete med Svenska Jägarförbundet som bidragit med arbetstid för samordning och genomförande av utbildningar utan kostnad för projektet.

3.3. Svenska ADB Klubben

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska ADB Klubben med 500 000 kronor för bidragsår 2023 i syfte att bland annat utbilda domare inom organisationens viltspårs- och eftersöksavdelningar för att vidareutbilda flera jakt- och eftersöksekipage.

Organisationen använder sig av hundrasen Alpländische dachsbracke som är en eftersöksspecialist, men rasen är även en drivande hund vid jakt på exempelvis klövvilt. Många av organisationens medlemmar är aktiva eftersöksjägare. Bidraget har enligt åiterrapporteringen bland annat använts till att:

1. *Genomföra instruktörsutbildning i eftersök*

Den största delen av bidraget möjliggjorde en omfattande eftersöksutbildning. Femton eftersöksekipage fördelade i hela landet fick möjlighet att delta i utbildningen. Enligt Svenska ADB Klubben är utbildningen den största som genomförts i sitt slag i landet.

2. *Digitalisera system för administration av jakt- och spårprov*

3. *Främja aveln av kompetenta eftersökshundar*

Bidraget har också främjat aveln av kompetenta eftersökshundar genom anordnande av en avelskonferens. Konferensen var öppen för samtliga uppfödare, hanhundsägare av rasen Alpländische dachsbracke, samt för intressenter av ämnet.

3.4. Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Jägareförbundet med 764 000 kronor för bidragsår 2023. Dock har organisationen redovisat att de ska återbetala 84 649 kronor till viltvårdsfonden då inte hela bidraget nyttjades på grund av att en del budgeterade kostnader blev lägre än beräknat.

Svenska Jägareförbundet beviljades bidraget i syfte att uppdatera befintligt utbildningsmaterial om jakt på gås, anskaffa material för utbildningens praktiska del, genomföra pilotverksamhet i Södermanlands och Örebro län. Bidraget har enligt återrapporteringen bland annat använts till att:

1. *Arbeta med projektgenomförande, revidera utbildningsmaterial, anskaffa material, utbilda instruktörer, kontakta intressenter*

Organisationen har bland annat engagerat och utbildat instruktörer i gåsjakt med bulvan, samt genomfört jakter i stödjande och utbildande syfte. Vidare har utbildade instruktörer aktivt skapat kontakt mellan lantbrukare och jägare för jakt av gäss i stödjande syfte.

2. *Genomföra utbildningar, samverkansträffar och informationsinsatser*

Organisationen har genomfört samverkansinsatser i form av informationsinsatser, exkursioner och samverkansjakter. Dessutom har fältvandringar i respektive pilotlän utförts, med fokus på exempelvis skadeproblematik, skrämsemetoder och förebyggande åtgärder.

3.5. Svenska Jägareförbundet – Nationell viltövervakning

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Jägareförbundet med 1 700 000 kronor för bidragsår 2023. Dock har organisationen redovisat att de ska återbetala 264 389 kronor till viltvårdsfonden. Detta då inte hela bidraget nyttjades på grund av att all planerad aktivitet inte kunde utföras eftersom bidragsbeslutet fattades i början av februari 2023.

Svenska Jägareförbundet beviljades bidraget i syfte att genomföra en pilotstudie som omfattar områden med systematiskt placerade viltkameror, samt att utifrån pilotstudien utvärdera hur övervakningen kan genomföras i större skala. Detta är en ny typ av viltövervakning som bygger på viltkameror och artificiell intelligens. Bidraget har enligt återrapporteringen bland annat använts till att:

1. *Upprätta sex referensområden med systematiskt uppsatta viltkameror*

Organisationen har genomfört det första steget i att lägga grunden för ett potentiellt nytt nationellt viltövervakningsprogram genom att inleda en pilotstudie där referensområden med viltkameror skapades.

2. *Utvärdera viltövervakningen*

Utifrån pilotstudien har organisationen påbörjat en utvärdering om hur övervakningen kan genomföras i större skala. Beräkningar av tätheter för 2023 kommer dock att utföras inom ramen för beviljat verksamhetsbidrag bidragsår 2024.

3.6. Svenska Jägareförbundet – Urban viltförvaltning

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Jägareförbundet med 591 000 kronor för bidragsår 2023. Svenska Jägareförbundet beviljades bidraget i syfte att ta fram en utbildning för kommunjägare och kommunala viltsamordnare i ämnet att hantera vilt i urbana miljöer. Bidraget har enligt återrapporteringen bland annat använts till att:

1. *Utveckla en nationell och kvalitetsssäkrad utbildning för kommunjägare och kommunala viltsamordnare*

Utbildningsmaterialet är till stor del framtaget med fotografier och illustrationer för att utveckla pedagogiska utbildningar. Under detta arbete har organisationen hållit workshops med interna och externa referensgrupper samt genomfört en fysisk sammankomst.

2. *Genomföra pilotutbildning*

Organisationen har genomfört en pilotutbildning med kommunjägare, kommunala viltsamordnare, Polismyndigheten, samt personal från Svenska Jägareförbundet. Deltagarna var geografiskt spridda och hade varierande erfarenhetsnivå.

3.7. Svenska Jägareförbundet – Utbildning viltkameror

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Jägareförbundet med 402 000 kronor för bidragsår 2023. Dock har organisationen redovisat att de ska återbetala 38 168 kronor till viltvårdsfonden då inte hela bidraget nyttjades på grund av att vissa budgeterade kostnader blev lägre än beräknat.

Svenska Jägareförbundet beviljades bidraget i syfte att utveckla ett utbildningspaket kring de lagar, regler samt etiska aspekter som rör viltkameraanvändning. Utbildningen ska även ge ökad kunskap om viltkamerors funktion och användning för olika typer av ändamål. Bidraget har enligt återrapporteringen använts till att:

1. *Skapa ett utbildningspaket om viltkameraanvändning*

Arbetet har bland annat omfattat framtagandet av en självstudiekurs, en handbok vad gäller viltkameror, foldrar om viltkameraanvändning och rovdjursinventering med viltkameror, samt utbildningsfilmer.

Svenska Jägareförbundet har påbörjat ett arbete med en ny typ av viltövervakning som bygger på viltkameror och artificiell intelligens. För att en sådan utveckling ska lyckas krävs utbildningsinsatser för att öka kunskapsnivån hos privatpersoner som vill bidra till detta. Verksamhetsbidraget syftar därför till att förbättra förutsättningarna att lyckas med satsningen där medborgarforskning och viltkameror är centrala delar.

3.8. Svenska Jägareförbundet – Vinginsamling

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Jägareförbundet med 1 637 000 kronor för bidragsår 2023. Dock har organisationen redovisat att de ska återbetala 921 624 kronor till viltvårdsfonden

då inte hela bidraget nyttjades. Två faktorer orsakade en ändring av i ansökan budgeterad verksamhetsplan. Dels fattades bidragsbeslutet den 9 februari 2023 och det var därför svårt att ställa om organisationens verksamhetsplanering, dels för att Svenska Jägareförbundet hittade en effektivare väg till vinginsamling än den initiala.

Svenska Jägareförbundet beviljades bidraget i syfte att etablera metoder och logistik för vinginsamling av flyttande vattenfågel. Bidraget har enligt återrapporteringen bland annat använts till att:

1. *Bygga upp logistik, metod och databas för vinginsamling*
Arbetet har omfattat framtagandet av en databas för avskjutningsstatistik i vilken varje inlagd vinge kopplas till ett skottdatum, jaktlagsareal samt jaktvårdskrets. Vidare har ett nätverk med cirka trettio nyckelpersoner upprättats. Personerna, vilka fungerar som lokala noder för insamlingen, är geografiskt spridda i landet.
2. *Anordna workshop*
I november 2023 anordnades en workshop ”Utveckling av svensk vingsinsamling – för en förbättrad fågelförvaltning”. Vid mötet identifierades flera angelägenheter inför framtida verksamhet som kan förbättra och komplettera dagens datainsamling inom fågelförvaltningen.

3.9. Svenska Stövarklubben

Naturvårdsverket beslutade att lämna verksamhetsbidrag till Svenska Stövarklubben med 1 166 000 kronor för bidragsår 2023. Svenska Stövarklubbens provverksamhet utvärderar jakthundars lämplighet för drevjakt på hare och räva. Drevprovets syfte är att värdera hundarnas egenskaper som grund för avel, samt att jakten ska utföras effektivt, humant och etiskt. Organisationen har under två års tid reviderat reglerna för att uppdatera verksamheten rörande bland annat förföljande av klövdjur samt jaktetiskt utförande av både jakt- och drevprov.

Svenska Stövarklubben beviljades bidraget i syfte att under 2023 bland annat utbilda klubbens drevprovdomare. Bidraget har enligt redovisningen använts till att:

1. *Producera och trycka ny regelbok*
Regelboken har tryckts och den kommer att finnas tillgänglig på engelska i digitalt format. Reglerna tar hänsyn till vilka kriterier som är lämpliga att granska med hänsyn till avels och nedärvbarhet, men en annan viktig aspekt är att provverksamheten bedrivs på ett jaktetiskt sätt.
2. *Utveckla utbildningsmaterial i samverkan med Studieförbundet Riksförbundet*
Studieförbundet Riksförbundet har varit delaktigt i arbetet med att ta fram digitalt utbildningsmaterial samt stötta Svenska Stövarklubben vid mötestillfällen.
3. *Utbilda regelansvariga vid lokalklubbar*
Svenska Stövarklubben höll en regelkonferens som bland annat omfattade två representanter från varje lokalklubb, delar av styrelsen och kommittén som jobbat med regelrevideringen. Detta för att granska och förmedla den nya regelboken, utbildningsmaterialet, samt diskutera vidareförmedling av informationen.

4. *Utbilda drevprovsdomare*

Efter regelkonferensen genomfördes utbildningar i respektive lokalklubb. Cirka femtio utbildningstillfällen hölls för att utbilda alla domare innan jaktprovsstart den 1 september 2023.

4. Naturvårdsverkets bedömning av på vilket sätt bidragens ändamål har uppnåtts för bidragsår 2023

De bidrag som beviljas enligt förordningen om vissa bidrag ur viltvårdsfonden ska syfta till att främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen.

I följande avsnitt redogör Naturvårdsverket för hur bidragen bedöms ha främjat viltvården eller andra liknande ändamål förenliga med syftet med jaktlagen, genom det organisationsbidrag som beviljades Jägarnas Riksförbund och de verksamhetsbidrag som beviljades Studiefrämjandet Riksförbundet, Svenska ADB Klubben, Svenska Jägareförbundet, respektive Svenska Stövarklubben för bidragsår 2023.

4.1. Jägarnas Riksförbund

Följande redovisning är en sammanfattning av Jägarnas Riksförbunds åiterrapportering till Naturvårdsverket. Den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i vår redogörelse. Av Jägarnas Riksförbunds redovisning framgår att bidraget har använts för att stödja planerad och pågående verksamhet inom organisationen, samt möjliggjort att organisationen har kunnat fortsätta den verksamhet som man bedrivit sedan en lång tid tillbaka med hjälp av medel ur viltvårdsfonden. Jägarnas Riksförbund har med bidragets hjälp utfört flera aktiviteter under 2023.

I organisationens redovisning anges många angelägna aktiviteter, dock redogör de för att den händelse som särskilt påverkat arbetet hos Jägarnas Riksförbund under 2023 var utbrottet av afrikansk svinpest i Sverige. Organisationen anger att de under flera år har samverkat med andra aktörer för att förbereda inför ett eventuellt utbrott, samt att deras arbete främst har bestått i att inhämta, sammanställa och sprida information och kunskap från ansvariga myndigheter. Arbetet har involverat ett stort antal tjänstepersoner hos organisationen på nationell och regional nivå under en lång period, och betydande resurser har allokerats till detta arbete.

Jägarnas Riksförbund har även arbetat med att sprida information om bland annat jaktens regelverk, ekologi, och jakttider till både jaktintresserade och allmänheten. Vidare har organisationen bedrivit utbildning av sina företrädare i olika forum, bland annat av representanter i viltförvaltningsdelegationer och älgförvaltningsgrupper. Detta för att deras sakkunniga rådgivare ska besitta spetskompetens inom sina expertområden. Organisationen redovisar att utbildningen och kunskapsinhämtningen berör många olika ämnesområden från pedagogisk utveckling till vapentekniska kunskaper och skyttekunskaper, samt den senaste forskningen inom jakt- och viltvård. Exempelvis finns idag internationell lagstiftning kring förbud mot användning av blyhagel i våtmark som jägare i Sverige ska förhålla sig till, att organisationens experter då förmedlar korrekt kunskap säkerställer, enligt organisationen, att ingen bryter mot aktuellt regelverk.

För att brukandet av vilt ska möta acceptans i samhället är det viktigt att aktörer i viltförvaltningen håller diskussionen om vilken etik som bör råda levande och

med respekt för olika utgångspunkter. Viltvård är en viktig förutsättning för jakt, samtidigt som själva jakten i viss utsträckning är ett led i viltvården⁷. För att upprätthålla det arbete som jägarkåren uträttat krävs att nya jägare utbildas och att övningsskyttet upprätthålls hos både nya och rutinerade jägare.

Upprätthållande av övningsskyttet resulterar bland annat i att minska antalet skadeskjutningar och förbättra säkerheten vid jakt. Jaktlagen anger att viltet ska visas hänsyn och att jakt ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande, samt att man ska sörja för att viltet får skydd och stöd. De aktiviteter som organisationen redovisat utförs med hjälp av bidrag ur viltvårdsfonden möter de syftena. Exempelvis bedömer Jägarnas Riksförbund det viktigt att verka för ett positivt övningsskytte som skapar många tillfällen för jägare att utveckla sin skjutförmåga och för nya jägare att bli bra skyttar. Vidare är arbetet med att attrahera nya jägare prioriterat och de verkar för goda förutsättningar för att kvinnor, ungdomar och nya jägargrupper ska involveras i jakt. Sådant arbete bedömer Naturvårdsverket vara av vikt då den mänskliga mångfalden är essentiell för att utveckla en organisations verksamhet.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet som Jägarnas Riksförbund beskrivit i sin återrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.2. Studiefremjandet Riksförbundet

Följande redovisning är en sammanfattning av Studiefremjandet Riksförbundets återrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget under 2023 har använts för att implementera ett initiativ som påbörjades med hjälp av finansiering av viltvårdsfonden till organisationen under 2022.

Den som vill ha tillstånd att inneha jaktvapen måste uppvisa bevis på godkänt kompetensprov, jägarexamen. De kunskaper som krävs för jägarexamen sträcker sig över ett brett spektrum av ämnen. Utöver det teoretiska provet ingår även praktiska prov i jägarexamen. Syftet med jägarexamen är att varje jägare ska inneha grundläggande kunskaper om jakt och viltvård. Jakten ska vara säker och ekologiskt anpassad och viltet ska alltid visas hänsyn. I *Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning 2022 – 2029*⁸ framgår det under inriktningsmålet ”Främja brukande av vilt som resurs” och målets vägval att ”en jägarexamen av god kvalitet ska säkerställa relevant kunskap om viltet och jakten.”. Naturvårdsverket anser att acceptans för jakt bland annat byggs genom en välutbildad jägarkår.

Studiefremjandet Riksförbundet utbildar årligen fler än 3 000 personer inför jägarexamen. Utbildningarna bedrivs i samarbete med Svenska Jägareförbundet. Enligt organisationen har bidraget använts till att samordna och genomföra en kompetenshöjande utbildningsinsats av alla jägarskolans ledare som genomför den teoretiska utbildningen inför jägarexamen. Totalt har 107 personer utbildats under 2023 och därmed erhållit ökad kunskap om bland annat pedagogik, utbildningsmaterialet, samt kopplingen mellan ämnesområdena i 13 §

⁷ Prop. 1986/87:58 Om jaktlag, m.m., sid 19–20.

⁸ Strategi för svensk viltförvaltning 2022 - 2029, sid. 14 – 15.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen⁹ och jägarskolans kapitelindelning. Från och med 2024 ingår den framtagna utbildningen för jägarskolans ledare i Studieförbundet Riksförbundet genom bidraget bidrar till att säkerställa att jägarkåren besitter en bra teoretisk grund.

Viltvård är en viktig förutsättning för jakt. Samtidigt är själva jakten i viss utsträckning ett led i viltvården¹⁰. Naturvårdsverket poängterar vikten av att Sverige fortsatt har en välutbildad jägarkår och konstaterar att Studieförbundet Riksförbundet genom bidraget bidrar till att säkerställa att jägarkåren besitter en bra teoretisk grund.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Studieförbundet Riksförbundet beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.3. Svenska ADB Klubben

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska ADB Klubbens åiterrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade och påbörjade initiativ inom organisationen under 2023.

Organisationen har redovisat att bidraget till största del har finansierat en omfattande eftersöksutbildning. Femton eftersöksekipage fördelade geografiskt över hela landet har deltagit i utbildningen. Dessa instruktörer har samtliga också genomgått domarutbildningar inom viltspår och arbetar för att sprida kunskaperna om hur man utbildar bra eftersöksekipage vidare inom jägarkåren. Denna satsning bidrar till att generera både geografiskt spridda eftersöksekipage och en instruktörskår som kan vidareutbilda nya och befintliga eftersöksekipage.

Svenska ADB Klubben har även redovisat att bidraget har använts till digitalisering av system för administration av jakt- och spårprov, samt att det har möjliggjort anordnandet av en avelskonferens. Det var enligt organisationen ett viktigt evenemang då detta är liten ras i Sverige. Avelskonferensen bidrog bland annat till översyn kring regelverk och utökade informationsflöde.

Bidraget har bland annat främjat tillförseln av instruktörer inom eftersök och eftersöksekipage, men det har även, enligt organisationen, möjliggjort en fortsättning av en gynnande avel som främjar de egenskaper som duktiga eftersökshundar behöver besitta.

I jaktlagen anges att viltet ska visas hänsyn och att jakt ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande, samt att man ska sörja för att viltet får skydd och stöd. Om vilt har skadats vid jakt, ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas. Därmed är välutbildade jaktekipage och hundar som är tränade för eftersök något som Naturvårdsverket bedömer som angeläget och i enlighet med bidragets syfte.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska ADB Klubben beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

⁹ 13 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:10) om jägarexamen

¹⁰ Prop. 1986/87:58 Om jaktlag, m.m., sid 19–20.

4.4. Svenska Jägareförbundet – Gåsförvaltning

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Jägareförbundets återrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade initiativ inom organisationen under 2023.

Organisationen har redovisat att bidraget har använts till att uppdatera befintligt utbildningsmaterial om jakt på gås, inköp av material för utbildningens praktiska del, samt genomföra pilotverksamhet i Södermanlands och Örebro län.

Antalet gäss har ökat markant och gässen orsakar lokalt omfattande skador på växande gröda, vilket kan vara kostsamt för jordbrukare. Beståndsreglering av gäss är en viktig förvaltningsåtgärd för att minska skadorna. Genom att ta fram en utbildning i gåsjakt har, enligt organisationen, förutsättningar skapats för att genom utbildning öka kunskapen om hur en hållbar förvaltning av gäss kan bedrivas. Utbildningen omfattar hur en effektiv och etisk jakt kan bedrivas vilket till exempel minskar risken för skadeskjutningar. Genom att tillgängliggöra utbildningen kan jägarnas kompetens om gåsförvaltning stärkas, enligt organisationen. Utbildningen vänder sig både till jägare och lantbrukare. Sammantaget är syftet att öka jägarnas kunskap om jaktformer på gäss och minimera skadeskjutningar, att stärka lokal dialog och samverkan mellan jägare och lantbrukare, samt utveckla effektiva och etiska former för gåsjakt för att hantera lokala skadeproblem.

Pilotverksamheten som organisationen har genomfört inkluderar utbildning av instruktörer och jägare, samverkan mellan jägare och lantbrukare där man bland annat gemensamt identifierar problemområden, gåsjakt, viltvårdsåtgärder som anläggning av fågelåkrar som komplement till jakt, samt informationsspridning till allmänheten. Denna typ av samverkan har initierats på lokal nivå och skapar förutsättningar att lokalisera problemområden, hitta gemensamma nyttor och främja en långsiktigt hållbar gåsförvaltning, vilket även stödjer samhället.

Det är tydligt att bidraget har resulterat i en verksamhet som främjar viltvården genom ökad kunskap om hur gäss kan förvaltas långsiktigt och hållbart och i balans mellan samhällsintressen. Dessutom har bidraget verkat för att främja gåsen som resurs.

För att hantera bland annat skador och problem på ett balanserat sätt behöver olika verktyg användas för olika situationer. Jakt är en av de viktigaste åtgärderna för att nå viltförvaltningens olika mål. För många viltarter är jakt det huvudsakliga sättet att reglera populationen, men det är också ett centralt verktyg för att hantera problem med lokala skador. Den verksamhet som redovisas i detta projekt ligger väl i linje med inriktningsmål i *Naturvårdsverkets Strategi för svensk viltförvaltning 2022 – 2029*, att ”begränsa de skador och problem som viltet orsakar” samt ”främja brukandet av vilt som resurs”¹¹.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Jägareförbundet beskrivit i sin återrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

¹¹ *Strategi för svensk viltförvaltning 2022 - 2029*, sid. 16 och 20.

4.5. Svenska Jägareförbundet – Nationell viltförvaltning

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Jägareförbundets åiterrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade och påbörjade initiativ inom organisationen under 2023.

Organisationen har redovisat att bidraget har använts till att genomföra det första steget till grunden för ett nytt nationellt viltövervakningsprogram som bygger på viltkameror och artificiell intelligens. Det har åstadkommit genom att inleda en pilotstudie där sex referensområden med systematiskt placerade viltkameror skapats, samt att en utvärdering om hur övervakningen kan genomföras i större skala där även privatpersoner bidrar med data från sina viltkameror har påbörjats. Förhoppningen är, enligt organisationen, att kamerorna inom de aktuella referensområdena i framtiden kan kombineras med privatpersoners egna viltkameror för att erhålla en överblick över viltstammarnas förändringar och status i hela landet. Ett fortlöpande forskningsprojektet, Scandcam 2, syftar till att fastställa om och hur denna kombination av kameror fungerar.

Den verksamhet som genereras via bidraget ur viltvårdsfonden kommer, enligt organisationen, att främja viltvården på sikt genom att ett nationellt övervakningsprogram för många av landets viltstammar byggs upp, vilket framgent genererar bättre kunskap kring storleken på och förändringar hos viltstammarna. Detta projekt planeras omfatta klövvilt, stora rovdjur och småvilt men det möjliggör även en övervakning av invasiva arter och viltsjukdomar. Vidare planeras projektet omfatta jaktbara eller potentiellt jaktbara arter för vilka det idag saknas övervakning eller endast förekommer avskjutningsstatistik. Utifrån pilotstudien har organisationen utvärderat hur övervakningen kan genomföras i större skala, dock kommer beräkningar av tätheter för 2023 att göras inom ramen för beviljat verksamhetsbidrag bidragsår 2024.

Viltvården är en del av viltförvaltningen och viltförvaltningen ska baseras på bästa tillgängliga kunskap. Viltförvaltningen ska vila på vetenskaplig grund och kvalitetssäkrade metoder. Viltövervakningen behöver vara samordnad, effektiv och inriktad på att ge relevanta underlag för förvaltningen av olika viltarter. Detta projekt lägger grunden för ett nytt innovativt och nationellt viltövervakningsprogram.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Jägareförbundet beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.6. Svenska Jägareförbundet – Urban viltförvaltning

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Jägareförbundets åiterrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade initiativ inom organisationen under 2023.

Organisationen har redovisat att bidraget har använts till att utveckla en nationell och kvalitetssäkrad utbildning för kommunjägare och kommunala viltsamordnare, samt till att genomföra en pilotutbildning i hantering av vilt i urbana miljöer.

Att hantera vilt i urbana miljöer innebär specifika utmaningar. I hela landet finns så kallade kommunjägare, som på kommunens uppdrag hanterar de olägenheter viltet kan orsaka för bland annat invånare och infrastruktur. Behovet av kommunjägare kan enligt organisationen förväntas öka på grund av tilltagande exploatering i och kring naturområden samt delvis ökande viltstammar. Svenska Jägareförbundet har använt bidraget till att bland annat utveckla en nationell utbildning för hantering av vilt i urbana miljöer. Utbildningens syfte är att förbättra viltförvaltningen i urbana miljöer genom att stärka kommunjägare och kommunala viltsamordnares kompetens rörande bland annat juridik, arbetsmiljö och kommunikation med allmänheten.

Svenska Jägareförbundet redovisar att de genomfört en pilotutbildning med kommunjägare, kommunala viltsamordnare, Polismyndigheten, samt referenspersoner och personal från Svenska Jägareförbundet. Deltagarna var geografiskt spridda och besatt varierande erfarenhetsnivå. Sjutton personer deltog på pilotutbildningen.

Projektet bidrar, enligt organisationen, till att främja viltvården genom att viltet vårdas och förvaltas i syfte att främja en lokalt anpassad utveckling av viltstammarna med hänsyn till allmänna och enskilda intressen. Täta stammar av exempelvis klövvilt och stora fåglar kan orsaka obalanser i ekosystem, samhällsstörningar, ekonomisk skada och påverka markanvändningen negativt. Även enstaka individer av en art kan orsaka liknande problem. För att hantera skador och problem på ett balanserat sätt behöver olika verktyg användas och här har kommunjägaren en viktig roll.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Jägareförbundet beskrivit i sin återrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.7. Svenska Jägareförbundet – Utbildning viltkameror

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Jägareförbundets återrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse.

Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade och pågående initiativ inom organisationen under 2023. Detta projekt är en del av ett större arbete med syftet att utveckla ett nytt nationellt viltövervakningsprogram vilket har redovisats under punkt 4.5. i denna redogörelse.

Svenska Jägareförbundet har påbörjat ett arbete med viltövervakning som bygger på viltkameror och artificiell intelligens. I framtiden kan bland annat utvecklingen av flera viltarter följas med enklare medel än med dagens metoder. För ett lyckat framtagande av ett nytt nationellt viltövervakningsprogram krävs, enligt organisationen, utbildningsinsatser för att öka kunskapsnivån hos de som vill bidra med underlag från sina privata viltkameror.

Bidraget har därför använts till att producera ett utbildningspaket kring viltkameror för att förbättra förutsättningarna att lyckas med det övergripande projektet, där medborgarforskning och viltkameror är centrala delar. Enligt organisationen kan inventeringsarbetet ge bättre resultat om man höjer kunskapsnivån hos bidragande privatpersoner om bland annat hur kameror fungerar rent tekniskt.

Flera myndigheter och organisationer är delaktiga i viltövervakningen men en stor del av arbetet utförs ideellt. Naturvårdsverket anser att det är viktigt att lyfta

betydelsen av det ideella engagemanget hos enskilda individer i frågor som rör viltvård, som exempelvis privatpersoner som bidrar genom medborgarforskning.

Som tidigare angivits under punkt 4.5. anser Naturvårdsverket att viltvården är en del av viltförvaltningen och att viltförvaltningen ska baseras på bästa tillgängliga kunskap. Detta projekt är en del av grunden för ett nytt innovativt och nationellt viltövervakningsprogram.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Jägareförbundet beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.8. Svenska Jägareförbundet – Vinginsamling

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Jägareförbundets åiterrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts för att stödja planerade initiativ inom organisationen under 2023.

Organisationen har redovisat att bidraget har använts till att etablera metoder och logistik för vinginsamling av flyttande vattenfågel (gäss och änder), för att öka precisionen av deras förvaltning.

Viltövervakning bedrivs i flera syften. Ett viktigt syfte är att skapa underlag för att förvalta viltet utifrån gällande mål på ett långsiktigt hållbart sätt. Exempelvis vid beslut om jakt. Ett annat syfte är att rapportera status och utveckling för populationerna i enlighet med internationella konventioner och regelverk. Bidraget har genom Svenska Jägareförbundet lagt grunden för en långsiktig verksamhet i form av en viltövervakningskomponent som förhoppningsvis resulterar i en bättre förvaltningsmodell för fågelpopulationer.

I dagsläget finns bland annat tidsserier med avskjutningsstatistik för flyttande vattenfågel. Dessa ger dock endast en fingervisning av jaktens effekt på populationstillväxt och möjlighet att nå beslutade förvaltningsmål. För att öka precisionen hos förvaltningen av flyttande vattenfåglar har åldersbestämning av skjutna fåglar lyfts som en signifikant variabel. Sverige är medlemsland i Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds (AEWA) och berörs av flera förvaltningsplaner under detta internationella ramverk. Förvaltningsplaner med mål som kräver mer exakta data än de som samlas in idag.

Svenska Jägareförbundet redogör för att de bland annat har arbetat fram en databas för avskjutningsstatistik där en enskild vinge kopplas till skottdatum, jaktlagsareal och jaktvårdsrets. Vidare har de upprättat ett nätverk med cirka trettio nyckelpersoner geografiskt spridda över hela landet, som fungerar som knypunkter för vinginsamlingen. November 2023 anordnades en workshop i ämnet ”Utveckling av svensk vingsinsamling – för en förbättrad fågelförvaltning”, vid vilken flera områden som kan förbättras och komplettera dagens datainsamling inom fågelförvaltningen identifierades.

Naturvårdsverket bedömer i enlighet med organisationen att den verksamhet som redovisats innebär att jaktens effekt kan följas upp med högre precision och att jaktutövning kan anpassas till olika förvaltningsmål kopplade till fågelpopulationers tillväxt, vilket ytterst främjar viltvården.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Jägareförbundet beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

4.9. Svenska Stövarklubben

Följande redovisning är en sammanfattning av Svenska Stövarklubbens åiterrapportering till Naturvårdsverket, den redovisning Naturvårdsverket erhållit innehåller fler detaljer än vad som anges i aktuell redogörelse. Av redovisningen framgår att bidraget har använts inom organisationen under 2023 för att stödja ett planerat och påbörjat arbete.

En av organisationens uppgifter är att med sin provverksamhet utvärdera om jakthundar är väl lämpade för sitt ändamål, i det här fallet drevjakt på hare och räv. Drevprovets syfte är att värdera hundarnas egenskaper som ligger till grund för avelsarbetet. Enligt organisationen är önskvärda egenskaper hos en stövare vid drevjakt exempelvis att de är naturligt ointresserade av klövvilt och formbara genom dressyr.

Svenska Stövarklubben har under två års tid reviderat sina regler för att anpassa det nya regelverket till dagens samhälle när det gäller förföljande av klövdjur samt jaktetiskt utförande av både jakt- och drevprov. Regelboken finns nu i tryckt format och den kommer även att finnas tillgänglig digitalt på engelska.

Vidare redovisar organisationen att bidraget har använts till att utveckla en utbildningsplan och utbildningsmaterial, samt genomföra utbildningar för regelansvariga och drevprovsdomare. Cirka femtio utbildningstillfällen har genomförts under 2023 för att förmedla kunskapen till samtliga domare innan jaktprovsstart den 1 september 2023. Genom att organisationens alla domare har utbildats har en samsyn kring jaktprovsreglerna skapats, inte enbart för moment och poängsättning utan även rörande etik och moral.

Organisationen lyfter att verksamheten till stor del har stöttats av ett samarbete med Studieförbundet Riksförbundet.

Löshunds jakt har gamla anor i Sverige, ett kulturarv upptaget på listan över immateriella kulturarv och att föra drevjakten in i framtiden med ett stärkt etiskt perspektiv är av vikt. Vidare anser Naturvårdsverket att jakt med jakthundar passande för ändamålet, vare sig det är drevjakt på hare och räv eller eftersök av skadat vilt, är viktiga delar av viltvården. Dessutom bedömer Naturvårdsverket att skapandet av goda ambassadörer där grundpelaren är jaktetik och viltvård är grundläggande.

Jaktlagen anger att viltet ska visas hänsyn och att jakt ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande, samt att man ska sörja för att viltet får skydd och stöd. Därmed är välutbildade jaktekipage något som Naturvårdsverket bedömer vara i enlighet med bidragets syfte.

Sammantaget gör Naturvårdsverket bedömningen att den verksamhet och de aktiviteter som Svenska Stövarklubben beskrivit i sin åiterrapportering syftar till att främja viltvården och uppfyller syftet med bidraget.

5. Naturvårdsverkets bedömning av de samlade bidragens effekter för bidragsår 2023

Effekterna av organisations- och verksamhetsbidrag för endast ett bidragsår, då resultaten ska främja viltvård eller andra liknande ändamål förenliga med syftet med jaktlagen, är svåra att utvärdera för en kort tidsperiod. Naturvårdsverket bedömer att samtliga beviljade bidrag för 2023 kommer att skapa effekter i förhållande till syftet med bidragen på lång sikt, dock har olika verksamheter redan genererat resultat. Exempelvis bedöms verksamhet finansierad av bidrag ur viltvårdsfonden lett till en ökad kvalitet på undervisningen i jägarskolan. Vidare har det även resulterat i flera välutbildade eftersöksekipage, samt samsyn kring bland annat etik och moral för drevprov.

Arbetet med att producera, revidera och tillgängliggöra utbildningar, regelverk och information till organisationernas medlemmar men även andra mottagare i samhället, bland annat genom hållande av utbildningstillfällen men även digitalisering, är aktiviteter som utförs av alla organisationer som erhållit bidrag för 2023. Utbildning, information och kommunikation, är några av de variabler som säkerställer att kunskap som främjar viltvården upprätthålls på kort sikt och att den byggs på och ökar på lång sikt. Vidare leder utbildning och information även till konkreta resultat som att till exempel jakt utförs på ett korrekt, etiskt och säkert sätt. Exempelvis har en del bestämmelser med koppling till jakt förändrats den senaste tiden. Det förändrade blyhagelsförbudet innebär att våtmarker definieras på ett annat sätt och gäller större områden än tidigare. Det leder till att det ställs krav på jägare att förvissa sig om vilka områden som berörs av förbudet, samt vilken ammunition och vilket vapen som lämpar sig.

Därtill krävs fortlöpande information och utbildning inom föreningslivet då inte bara regelverk ändras, utan till exempel tillkommer nya medlemmar, förutsättningarna i ett avlångt och varierat land skiljer sig och påverkas på olika vis av faktorer som exempelvis klimatförändringar. Vidare bedöms digitalisering av en organisations verksamhet, åtminstone delar av den, som viktig i längden för att organisationer och deras verksamhet ska kunna fortgå.

En av organisationerna redovisar att de arbetar aktivt med att integrera kvinnor, ungdomar, samt nya jägargrupper i jakten. Vidare har ett nationellt utbildningsprogram för att öka kompetensen hos ledare som sörjer för att deras jägarexamensutbildning är enhetlig och kvalitetssäkrad implementerats genom bidrag ur viltvårdsfonden. Dessutom har två hundklubbar beviljats verksamhetsbidrag vilket bådar både för att vi erhåller fler eftersöksekipage och att fler personer tar klivet in i jakten tillsammans med sin hund. Den sammantagna effekten av ovan nämnda aktiviteter är att de på lång sikt säkerställer en tillväxt av jägare men att de även bidrar till en mångfald hos jägarkåren och i föreningslivet. Jakten är ett led i viltvården och arbetet som jägare uträttar bedöms av Naturvårdsverket av stor vikt för en fortsatt god viltvård. Vidare bidrar en gedigen jägareexamen och ett ökat övningskytte också till att öka säkerheten vid jakt och minska antalet skadeskjutningar på såväl kort som lång sikt.

Hösten 2023 konstaterades afrikansk svinpest i Fagersta och Norbergs kommuner i Västmanlands län och det har sedan dess pågått ett intensivt arbete med att bekämpa sjukdomen. Jägarnas Riksförbund lyfter i sin redovisning att arbetet har involverat ett stort antal tjänstepersoner hos organisationen, på nationell och regional nivå under och att betydande resurser har allokerats till detta arbete. För denna sorts arbete, samt arbete i form av deltagande i

samverkansråd och myndighetsaktiviteter, utröns effekterna ofta en tid efter att arbete utförts.

Tillsammans omfattar organisationerna ett stort antal medlemmar, och genom bidrag ur viltvårdsfonden har de nått en mängd hundägare, jägare och privatpersoner runt om i landet. Det bådär för att information och kunskap om viltförvaltningen sprids. På längre sikt ger det förhoppningsvis ett ökat engagemang i viltvårdsfrågor och att uppmärksamhet kring viltvård fortplantas.

Naturvårdsverket bedömer att de samlade bidragens effekter för bidragsår 2023 kommer att vara lokala, regionala och nationella då organisationerna har förankrade verksamheter som erbjuder många olika och varierade aktiviteter runt om i landet. Slutligen noterar Naturvårdsverket att utöver att bidragen genererar effekter i förhållande till syftet med aktuell lagstiftning så uppfyller de även viktiga aspekter av de inriktningsmål och vägval som lyfts i *Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning 2022 – 2029* samt bidrar till föreningslivet i dagens samhälle.